10 October 1944 .....

„Hoe de beestmensen huishielden in ons dorpje Putten

en

TIJDGEDICHT

Hulde

aan het

Zwitserse en Zweedse Rode Kruis

Opdat wij niet vergeten . . . . .

Nederlanders!

Het is nog slechts enkele maanden geleden, dat ons volk werd bezocht door een ware hongersnood. Velen onder ons zijn bezweken en duizenden dragen nu nog steeds de nasleep van deze periode met zich mede.

Nu, enige tijd na de heerlijke bevrijding, is de voedselpositie enorm verbeterd en dagelijks gaan wij nog vooruit. Wij mensen zijn geneigd om leed gauw te vergeten en dat is aan een kant maar goed. Maar toch zullen wij nimmer vergeten, hoe Zweden en Zwitserland ons in de uiterste nood levensmiddelen zonden, die menigeen van een wisse dood redden. Ondergetekende meende er goed aan te doen een tijdgedicht te schrijven om dit, na gelezen te hebben, een ere plaatsje te geven bij Uw andere verzamelingen om later, veel later, ook Uw kinds-kinderen dit ter lezing te kunnen voorleggen, zodat door de eeuwen heen deze nobele daad van Zweden en Zwitserland levendig blijft.

Tevens vindt U een tijdgedicht gemaakt over de verschrikkelijke ramp, die ons dorpje Putten en zijn bewoners trof, toen op de 10e October 1944 des morgens om 10 uur door den gehaten en intens gemenen bezetter, den Mof, een onbeschrijfelijk leed aan hen werd bedreven.

Vele huisjes, die van vader op zoon door de jaren heen door een en dezelfde familie bewoond werden, lagen in enkele uren in as, een prooi der vlammen, terwijl nog 600 mannelijke inwoners van Putten werden weggesleept naar het moffenland.

Na de algehele bevrijding van ons land op 5 Mei Mei 1945 kwam vast te staan, dat slechts een gering aantal personen van deze terreurdaad hun geboortegrond weer betraden en dan nog als wrakken. Dit onrecht schreit ten hemel. Zoals de heerlijke daad van Zweden en Zwitserland nimmer uit onze gedachten mag gaan, zo ook mogen wij nimmer vergeten, wat de mof met het arme Putten deed.

Amsterdam. C. S. F. en G. R.

Ter Herinnering aan Putten.

10 October 1944, 10 uur.

De muren een puinhoop — balk en binten tot as —
Dat's de droeve rest van wat hun woning eens was,
Van 't propere huisraad, in één uur verwoest,
Ligt er d'ijzeren wieg nog, als 'n bundel oud roest.
De vriendelijke linde... gebrand, verschroeid,
De bloemen in 't perkje, door 't onkruid overgroeid.
Eens woonde hier 't geluk, voor de laaiende vlam,
Hun have en goed en de woonstee ontnam.
Voor hun d'eerloze Duitser, waanzinnig en wreed,
Wraakzuchtig z'n schendende klauw voelen deed,
Toen hij zeshonderd mannen ontrukte aan 't gezin,
En hen trapte het concentratiekamp in.
Nu zit in haar klein vertrek, d'arme vrouw,
Haar handen zijn bezig, maar 't hart is vol rouw.
Zij denkt aan haar gade en voelt zich alleen...
Haar vrolijke drietal, speelt blij om haar heen,
De kleinste van 't troepje heeft 't druk met zijn beer,
En roept: Moesje, komt pappie gauw weer?
De tweede, een meisje, zat stil met haar pop,
Doch nu ziet ze vragend naar moedertje op:

„Is pappie ver weg moes — heelemaal over zee,
En als hij straks weerkomt, neemt hij lekkers mee?"
Dan spreekt de oudste, een knaap van acht jaar,
Met open gelaat en blond krullend haar:
„Als 'k groot ben, dan ga ik naar vader toe,
En 'k breng hem een pak warme kleren, hè moe?
Die mag hij dan aantrekken tegen de kou...
En 'k zeg hem, dat ik heel veel van vadertje hou...
Toen verlangend de vrouw in haar kamertje zat,
Toen vragende het stemmetje klonk van haar schat,
Toen het meisje van vaderlief lekkers verwacht,
En de knaap aan warme kleren dacht...
Lag daar ginds in 't kamp, op z'n slaapplaats in zand,
Ver van zijn geliefden en van zijn land,
Met verwrongen gelaat — door ontbering en nood,
Uitgeteerd en vermagerd — de vader... dood!

Juni 1945. C. S. F. AMSTERDAM.

NASCHRIFT: De moffen verbrandden een groot deel van Putten, namen 600 mannen mee naar Duitschland, waar er slechts 5, en dan nog als wrakken van terugkwamen, zulks op persoonlijk bevel van Generaal Christiansen.

Nederlanders vergeet dit nooit!

Dank aan Zweden en Zwitserland!

Hulde aan het Rode Kruis.

Toen de ergste hongersnood ons land bedreigde
Een uitkomst niet meer mogelijk scheen,
Toen hield een groot deel van de mensen
Zich met de allergrootste moeite op de been.
Met bleek gezicht en met doffe ogen
Zwierf menigeen de grote steden rond
Tot — juist op tijd — het volk van Zweden
Ons land een zending voedsel zond.
Wat was het niet een groot genot en weelde,
Toen Uw wittebrood op de tafel kwam,
Nog wel besmeerd met Zweedse boter;
Het smaakte groot en klein als voorheen de fijnste ham.
En wie zijn kleine kinderen dan zag smullen
Zag met tranen in de ogen dit schouwspel aan.
Wanneer die ogen hadden kunnen spreken,
Had men duidelijk kunnen verstaan:

Wij danken U, o Zwitserland en Zweden,
Dat gij, beide landen, onze noodkreet hebt verstaan.
Geen Nederlander, oud of jong, zal ooit vergeten,
Wat gij voor ons Nederlandje hebt gedaan.
In weken, dat de nood het allerhoogst was,
Men honger leed van huis tot huis,
Werd steeds met spanning uitgekeken
Naar het brood van 't Zwitserse en Zweedse Rode
Kruis.

Ook voor de ouden van dagen en ziekenhuis-patiënten
Werden steeds medicamenten en van alles aangevoerd
En menigeen voor wie dit alles iets te laat was,
Zei voor zijn sterven toch nog diep ontroerd:
Wij danken U, o, Zwitserland en stoere Zweden,
Dat gij beiden, onze noodkreet hebt verstaan.
Onze kinds-kinderen zullen nooit vergeten,
Wat gij aan ons, die heengingen, hebt gedaan.

Uitgave Handelsondern. Rifa Amsterdam